

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (hatodik tanács)

2014. június 12.*

„Vámunió és Közös Vámtarifa — Behozatalivám-köteles áru vámfelügyelet alóli elvonása — Vámtartozás keletkezése”

A C-75/13. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Bundesfinanzhof (Németország) a Bírósághoz 2013. február 14-én érkezett, 2012. december 11-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **SEK Zollagentur GmbH**

és

a **Hauptzollamt Gießen**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (hatodik tanács),

tagjai: A. Borg Barthet (előadó) tanácselnök, S. Rodin és F. Biltgen bírák,

főtanácsnok: P. Mengozzi,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a SEK Zollagentur GmbH képviseletében T. Ulbrich Rechtsanwalt,
- az Európai Bizottság képviseletében B.-R. Killmann és L. Keppenne, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: német.

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2005. április 13–i 648/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 117., 13. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 10. kötet, 239. o.) módosított, a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet (HL L 302., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 4. kötet, 307. o.; a továbbiakban: Vámkódex) 50. és 203. cikkének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 Ezt a kérelmet a SEK Zollagentur GmbH (a továbbiakban: SEK Zollagentur) és a Hauptzollamt Gießen közötti jogvitában terjesztették elő, amelynek tárgya a SEK Zollagentur azon vámok visszafizetése iránti kérelme, amelyeket amiatt kellett megfizetnie, hogy az árutovábbítási eljárás során az érintett árukat állítólag elvonta a vámfelügyelet alól.

Jogi háttér

- 3 A Vámkódex 4. cikke szerint:

„E Kódex alkalmazásában a következő meghatározásokat kell alkalmazni:

[...]

13. »vámfelügyelet« a vámhatóságok által a vámjogszabályok és – indokolt esetben – a vámfelügyelet alatt lévő árura vonatkozó egyéb rendelkezések betartásának biztosítása céljából általában tett intézkedés.
14. »vámellenőrzés« a vámhatóságok által végrehajtott egyedi intézkedések, amelyeket abból a célból végeznek, hogy biztosítsák a Közösség vámterülete és harmadik országok között mozgó áruk beléptetésére, kiléptetésére, továbbítására, átszállítására és meghatározott célra történő felhasználására, valamint a nem közösségi vámjogi helyzetű áruk jelenlétére vonatkozó vámszabályok és egyéb jogszabályok helyes alkalmazását; ezen intézkedések körébe tartozhat többek között az áru megvizsgálása, a vámáru-nyilatkozatban feltüntetett adatok ellenőrzése, az elektronikus vagy papíralapú írott okmányok meglétének és hitelességének ellenőrzése, a vállalkozások elszámolásának és egyéb nyilvántartásainak megvizsgálása, a szállítóeszközök átvizsgálása, a poggyász, illetve a személyek által szállított vagy rajtuk lévő egyéb áru átvizsgálása, valamint hivatalos vizsgálatok lefolytatása és egyéb hasonló intézkedések megtétele;
15. »Az áru vámjogi sorsa«:
 - a) az áru vámeljárás alá vonása;
 - b) az áru beléptetése vámszabad területre vagy vámszabad raktárba;
 - c) az áru újrakivitele a Közösség vámterületéről;
 - d) az áru megsemmisítése;
 - e) az áru felajánlása az államkincstár javára.

[...]

20. »áru kiadása« a vámhatóságok azon intézkedése, amellyel az árut az adott vámeljárás által előírt célra rendelkezésre bocsátják.

[...]

- 4 Az említett kódex 37. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„A Közösség vámterületére behozott áru a beléptetése időpontjától kezdve vámfelügyelet alatt áll. Az áru a hatályban lévő rendelkezéseknek megfelelően vámellenőrzés alá vonható”.

- 5 A Vámkódex 50. cikke értelmében:

„A vám elé állított áru a vám elé állítást követően mindaddig átmeneti megőrzés alatt áll, amíg vámjogi sorsa nem rendeződik. Az ilyen áru a továbbiakban »átmeneti megőrzés alatt álló áru«.”

- 6 A Vámkódex 91. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) A külső árutovábbítási eljárás lehetővé teszi az alábbiakban meghatározott áru elszállítását a Közösség vámterületén belül egy adott pontról egy másikra:

- a) nem közösségi áru anélkül, hogy arra behozatali vámok és más terhek, vagy kereskedelempolitikai intézkedések vonatkoznának;

[...]

(2) Az (1) bekezdésben említett szállításra a következők alapján kerülhet sor:

- a) közösségi külső árutovábbítási eljárás keretében;

[...]

- 7 A Vámkódex 92. cikke szerint:

„(1) A külső árutovábbítási eljárás befejeződik, és az eljárás jogosultja teljesíti kötelezettségét, ha az eljárás alá vont árut és a szükséges okmányokat a rendeltetési vámhivatalnál a szóban forgó eljárásra vonatkozó rendelkezéseknek megfelelően bemutatják.

(2) A vámhatóságok akkor zárják le az eljárást, ha meg tudják állapítani – az indító hivatal rendelkezésére álló adatokat összehasonlítva a rendeltetési vámhivatalnál rendelkezésére álló adatokkal –, hogy az eljárás szabályszerűen befejeződött.”

- 8 Ugyanezen kódex 96. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„A főkötelezett a közösségi külső árutovábbítási eljárás jogosultja, akinek:

- a) az előírt határidőn belül és az azonosítás biztosítására a vámhatóság által hozott rendelkezések megfelelő betartásával sértetlenül be kell mutatnia az árut a rendeltetési vámhivatalnál;
- b) be kell tartania a közösségi árutovábbítási eljárásra vonatkozó rendelkezéseket.”

- 9 Az említett kódex 201. cikkének (1) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„A behozatalkor vámtartozás keletkezik:

- a) behozatalivám-köteles áru szabad forgalomba bocsátásakor;

[...]

10 A Vámkódex 203. cikke kimondja:

„(1) A behozatalkor vámtartozás keletkezik:

– a behozatalivám-köteles áru vámfelügyelet alóli jogellenes elvonása esetén.

(2) A vámtartozás az áru vámfelügyelet alóli jogellenes elvonásakor keletkezik.

(3) Adós:

– az a személy, aki az árut elvonta a vámfelügyelet alól,

[...]

– adott esetben, az áru átmeneti megőrzéséből vagy az adott vámeljárás alkalmazásából származó kötelezettségek teljesítésére kötelezett személy.”

11 Az említett kódex 236. cikkének (1) bekezdése szerint:

„A behozatali vagy kiviteli vámokat vissza kell fizetni, amennyiben megállapításra kerül, hogy megfizetésükkor e vámösszegek nem jogszabály szerintiek voltak, vagy az összeget a 220. cikk (2) bekezdése ellenére vették könyvelésbe.

[...]”

12 A 2008. november 17-i 1192/2008/EK bizottsági rendelettel (HL L 329., 1. o.) módosított, a 2913/92 rendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló, 1993. július 2-i 2454/93/EGK tanácsi rendelet (HL 253., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 6. kötet, 3. o.) 398. cikke értelmében:

„Azoknak a személyeknek, akik anélkül kívánnak közösségi árutovábbítási műveleteket végrehajtani, hogy az indító vámhivatalban vagy bármely más engedélyezett helyen bemutatsák az árukat és a rájuk vonatkozó árutovábbítási nyilatkozatokat, engedélyezett feladói státust lehet adni.

[...]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

13 2010. január 15-én egy tizenkét kerékpártartóból álló szállítmányt hoztak be az Unió vámterületére. A szállítmányt átmeneti megőrzés alá helyezték, a raktár tulajdonosa az árukat vám elé állította, és azokról gyűjtő vámáru-nyilatkozatot tett.

14 2010. január 17-én a SEK Zollagentur bejelentette a kerékpártartók közösségi külső árutovábbítási eljárás alá helyezését. Ugyanezen a napon került sor a kerékpártartóknak a nyilatkozat szerinti eljárás céljából történő kiadására.

15 A következő napon a SEK Zollagentur által megbízott szállítványozónak, az engedélyezett feladónak, számos szállítmányt kellett átvennie – köztük az említett, átmeneti megőrzésben lévő árukat is – és azokat Grevenbe (Németország) kellett szállítania.

16 Az áruszállítmányok megérkezésekor a címzett megállapította, hogy a kerékpártartók nincsenek a szállítmányban, és erről tájékoztatta a rendeltetési vámhivatalt.

- 17 A Hauptzollamt Gießen ekkor írásban kérte a SEK Zollagenturt, hogy tájékoztassa arról a helyről, ahol a kerékpártartók találhatóak. Az utóbbi társaság azt a választ adta, hogy 2010. január 17-én a kerékpártartókat nem lehetett berakodni. Úgy nyilatkozott, hogy az átmeneti megőrzési raktár tulajdonosa nem volt képes a raktárában elhelyezett szállítmányt oly módon tárolni, amely lehetővé tette volna, hogy azokat megtalálják és a szállítmányozónak teljes számban átadják. A kerékpártartókat ezért nem adták át a szállítmányozónak, ahogyan azt eredetileg tervezték, és azok az átmeneti megőrzési raktárban maradtak.
- 18 2010. február 1-jén, egy új árutovábbítási eljárás indítását követően a kerékpártartókat újból elszállították. Ekkor a címzett a rendeltetési vámhivatalnál szabad forgalomba helyezte az említett árut, és 2000 euró behozatali vámot fizetett.
- 19 A Hauptzollamt Gießen a SEK Zollagenturtól is ugyanezt a vámösszeget követelte azzal az indoklással, hogy az elvonta az árut a vámfelügyelet alól azáltal, hogy azt az első árutovábbítási eljárás alkalmával nem mutatta be a rendeltetési vámhivatalnál.
- 20 A SEK Zollagentur úgy vélte, hogy a követelt behozatali vámok nem jogszabály szerintiek, és a Vámkódex 236. cikk alapján kérte azok visszafizetését. Arra hivatkozott ugyanis, hogy az árutovábbítási eljárás a nyilatkozat felperes általi benyújtása ellenére csak az áruknek a raktárengedélyestől történő tényleges elhozatalával vette kezdetét. Így tehát a közösségi külső árutovábbítási eljárás nem indult meg az árutovábbítás kezdete előtt, ezért szerinte az említett elvonásért egyedül az átmeneti megőrzési raktár tulajdonosa felel.
- 21 A visszafizetés iránti kérelmét megtagadó határozat elleni fellebbezésének elutasítását követően a SEK Zollagentur keresetet nyújtott be a Finanzgericht Hessenhez, amely a visszafizetést megtagadó határozatot azzal az indoklással hagyta helyben, hogy a vám nem fizethető vissza, mert az jogszabály szerinti. Erre tekintettel SEK Zollagentur felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Bundesfinanzhofhoz.
- 22 E körülmények között a Bundesfinanzhof felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:
- „1. Úgy kell-e értelmezni a [Közösségi Vámkódex] vonatkozó rendelkezéseit, különösen annak 50. cikkét, hogy a vámhatóság által valamely személynek egy jóváhagyott helyen történő átmeneti megőrzésre kiadott árut elvonják a vámfelügyelet alól, ha az árut bejelentik ugyan külső árutovábbítási eljárásra, de az a tervezett szállítás során nem kíséri ténylegesen a kiállított árutovábbítási okmányokat, és azt nem mutatják be a rendeltetési vámhivatalnál?
2. Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén:
- Ebben az esetben adósnak minősül-e a Vámkódex 203. cikke (3) bekezdésének első vagy negyedik franciabekezdése alapján az a személy, aki az árut engedélyezett feladóként az árutovábbítási eljárás alá helyezte?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdéstről

- 23 Az első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a Vámkódex 50. és 203. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy az átmeneti megőrzésbe helyezett árut elvonják a vámfelügyelet alól, ha azt bejelentik ugyan a közösségi külső árutovábbítási eljárásra, azonban az nem hagyja el a megőrzési helyet, és nem mutatják be a rendeltetési vámhivatalnál, jóllehet az utóbbi vámhivatalnál bemutatták az árutovábbítási dokumentumokat.

- 24 Előzetesen meg kell határozni azt az időpontot, amikor a Vámkódex értelmében az áru átmeneti megőrzése véget ér, és a közösségi külső árutovábbítási eljárás alá helyezése megkezdődik.
- 25 Ebben a tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Vámkódex 50. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a vámhatóság által a közösségi külső árutovábbítási vámeljárással alá helyezésük céljából elfogadott vámáru-nyilatkozat tárgyát képező és átmeneti megőrzés alatt álló nem közösségi árukat akkor helyezik az említett vámeljárással alá, és így vámjogi sorsuk abban a pillanatban rendeződik, amikor ezen árukat kiadják (Codirex Expeditie ítélet, C-542/11, EU:C:2013:429, 55. pont).
- 26 Ennélfogva az alapeljárásban szereplőkhöz hasonló áruk csak a kiadásuk időpontjától tartozhatnak a közösségi külső árutovábbítási vámeljárással alá. Márpedig a kérdést előterjesztő bíróság által közölt információk alapján az alapeljárásban szereplő áruk kiadása 2010. január 17-én történt, ez utóbbiak közösségi külső árutovábbítási vámeljárással alá helyezésére tehát ettől az időponttól került sor.
- 27 Az így átfogalmazott első kérdés megválaszolása érdekében meg kell vizsgálni, hogy elvonható-e a vámfelügyelet alól az az áru, amely nem hagyta el a tárolási helyet, jöllehet a rendeltetési vámhivatalnál bemutatották az árutovábbítási dokumentumokat.
- 28 Ebben a tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatának megfelelően a vámfelügyelet alóli elvonásnak a Vámkódex 203. cikkének (1) bekezdésében szereplő fogalmába tartozik minden olyan cselekmény vagy mulasztás, amely akár átmenetileg is megakadályozza a hatáskörrel rendelkező vámhatóságot abban, hogy hozzáférjen valamely vámfelügyelet alatt álló áruhoz, és elvégezze a Vámkódex 37. cikkének (1) bekezdése szerinti ellenőrzéseket (D. Wandel ítélet, C-66/99, EU:C:2001:69, 47. pont; Liberexim-ítélet, C-371/99, EU:C:2002:433, 55. pont, és Hamann International ítélet, C-337/01, EU:C:2004:90, 31. pont).
- 29 A vámkódex 96. cikke szerint, mivel a főkötelezettnek többek között sértetlenül be kell mutatnia az árukat a rendeltetési vámhivatalnál, az árutovábbítási okmány – amely alapján a közösségi külső árutovábbítási vámeljárással alá helyezett áruk továbbítását végzik – vitathatatlanul lényeges szerepet játszik ezen eljárás megfelelő működésében. Ennélfogva ezen áruk eltávolítása, még ha az átmeneti is, sértheti az említett eljárás célkitűzéseit, amennyiben az a Vámkódex 37. cikkében előírtakkal ellentétben megakadályozza, hogy a vámhatóság esetleg igényelhesse az említett áruk bemutatását. Az ilyen átmeneti eltávolítás ezenkívül bonyolulttá teszi mind az árutovábbítási eljárás alá vont áruk azonosítását, mind az ezen árukra alkalmazandó vámeljárást (lásd analógia útján: British American Tobacco ítélet, C-222/01, EU:C:2004:250, 52. o.).
- 30 Hasonló körülmények között az árukra vonatkozó árutovábbítási okmány átmeneti eltávolítását az említett – ezen okmányban szereplő – áruk vámfelügyelet alóli elvonásának kell minősíteni. A Bíróság által a D. Wandel (EU:C:2001:69), a Liberexim (EU:C:2002:433) és a Hamann International ítéletben (EU:C:2004:90) elfogadott értelmezésnek megfelelően ez az eltávolítás ugyanis olyan cselekménynek minősül, amely akár átmenetileg is megakadályozza a hatáskörrel rendelkező vámhatóságot abban, hogy hozzáférjen valamely vámfelügyelet alatt álló áruhoz, és elvégezze az uniós vámszabályozás szerinti ellenőrzéseket (lásd ebben az értelemben: British American Tobacco, EU:C:2004:250, 53. pont).
- 31 Ehhez hasonlóan, emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az áru vámfelügyelet alóli elvonása olyan objektív jellegű feltételek teljesülését feltételezi csak, mint például, hogy az áru fizikailag nincsen a jóváhagyott megőrzési helyen akkor, amikor a vámhatóság meg kívánja vizsgálni az említett árut (lásd: D. Wandel ítélet, EU:C:2001:69, 48. pont, és Liberexim-ítélet, EU:C:2002:433, 60. pont).
- 32 A vámfelügyelet alóli elvonáshoz elegendő tehát, hogy az árut az esetleges ellenőrzések alól objektíve elvonták, függetlenül attól a tényről, hogy azokat ténylegesen a hatáskörrel rendelkező hatóság végezte-e (British American Tobacco ítélet, EU:C:2004:250, 55. pont).

- 33 A fenti megfontolásokra tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a Vámkódex 50. és 203. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az átmeneti megőrzésbe helyezett árut elvonják a vámfelügyelet alól, ha azt bejelentik ugyan a közösségi külső árutovábbítási eljárásra, azonban az nem hagyja el a megőrzési helyet, és nem mutatják be a rendeltetési vámhivatalnál, jöllehet az utóbbi vámhivatalnál bemutatják az árutovábbítási dokumentumokat.

A második kérdésről

- 34 A második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a Vámkódex 203. cikkének (3) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az alapeljárásban szereplőhöz hasonló körülmények között valamely áru vámfelügyelet alóli elvonása esetén e rendelkezés alapján adósnak minősül az a személy, aki ezt az árut engedélyezett feladóként a közösségi külső árutovábbítási eljárás alá helyezte.
- 35 Emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatának megfelelően, ha a szóban forgó árut a vámfelügyelet alóli jogellenes elvonásának pillanatában már közösségi külső árutovábbítási eljárás alá helyezték, akkor ezen eljárás jogosultjának, vagyis a Vámkódex 96. cikkének (1) bekezdése értelmében vett főkötelezettnek kell teljesítenie az említett eljárás alkalmazásából adódó kötelezettségeket, és ő a vámtartozás Vámkódex 203. cikke (3) bekezdésének negyedik francia bekezdése értelmében vett adósa, amennyiben az ezen (3) bekezdés első három francia bekezdésében szereplő rendelkezések nem alkalmazandók (Codirex Expeditie ítélet, EU:C:2013:429, 33. pont).
- 36 Ezzel szemben, ha az említett jogellenes elvonás pillanatában az árut még nem helyezték közösségi külső árutovábbítási eljárás alá, hanem az továbbra is átmeneti megőrzés alatt áll, a vámtartozás adósa – amennyiben a Vámkódex 203. cikke (3) bekezdésének első három francia bekezdésében szereplő rendelkezések nem alkalmazandók – az az áru átmeneti megőrzés alatti tartásából származó kötelezettségek teljesítésére kötelezett személy, aki az áru kirakodását követően azt a birtokában tartja mozgatása, illetve raktározása biztosítása céljából (lásd ebben az értelemben: United Antwerp Maritime Agencies és Seaport Terminals ítélet, C-140/04, EU:C:2005:556, 39. pont, valamint Codirex Expeditie ítélet, EU:C:2013:429, 34. pont).
- 37 Márpedig, amint arra a jelen ítélet a 26. pontjában emlékeztetett, az alapeljárásban szereplő árukat közösségi külső árutovábbítási vám eljárás alá helyezték. Ennélfogva ezen eljárás jogosultja, azaz a SEK Zollagenturollagentur – amely engedélyezett feladói minőségében a Vámkódex 96. cikke szerinti főkötelezett – a vámtartozás Vámkódex 203. cikke (3) bekezdésének negyedik francia bekezdése értelmében vett adósa, amennyiben az ezen (3) bekezdés első három francia bekezdésében szereplő rendelkezések nem alkalmazandók, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell meghatároznia.
- 38 A fentiekre tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a Vámkódex 203. cikke (3) bekezdésének negyedik francia bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az alapeljárásban szereplőhöz hasonló körülmények között valamely áru vámfelügyelet alóli elvonása esetén e rendelkezés alapján adósnak minősül az a személy, aki ezt az árut engedélyezett feladóként a közösségi külső árutovábbítási eljárás alá helyezte.

A költségekről

- 39 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján, a Bíróság (hatodik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A 2005. április 13–i 648/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet 50. cikkét és 203. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az átmeneti megőrzésbe helyezett árut elvonják a vámfelügyelet alól, ha azt bejelentik ugyan a közösségi külső árutovábbítási eljárásra, azonban az nem hagyja el a megőrzési helyet, és nem mutatják be a rendeltetési vámhivatalnál, jöllehet az utóbbi vámhivatalnál bemutatták az árutovábbítási dokumentumokat.
- 2) A 648/2005 rendelettel módosított 2913/92/EGK rendelet 203. cikke (3) bekezdésének negyedik francia bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az alapeljárásban szereplőhöz hasonló körülmények között valamely áru vámfelügyelet alóli elvonása esetén e rendelkezés alapján adósnak minősül az a személy, aki ezt az árut engedélyezett feladóként a közösségi külső árutovábbítási eljárás alá helyezte.

Aláírások